

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 16 listopada 2022 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 860)

I. Cel i przedmiot ustawy

Nowelizacja ustawy – Prawo oświatowe ma na celu między innymi:

- 1) modyfikację przepisów regulujących działalność oddziałów przygotowania wojskowego oraz rekrutację do tych oddziałów oraz szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej;
- 2) wprowadzenie możliwości dowożenia uczniów do szkół i placówek w sytuacjach innych niż te, w których na gminie ciąży ustawowy obowiązek w tym zakresie;
- 3) przywrócenie regulacji, która powoduje, że zezwolenie na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego albo obowiązku nauki odpowiednio poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej, inną formą wychowania przedszkolnego lub szkołą, będzie mogło być wydane pod warunkiem, że przedszkole, inna forma wychowania przedszkolnego lub szkoła, do których dziecko zostało przyjęte, znajduje się na terenie województwa, w którym zamieszkuje dziecko, lub na terenie województwa sąsiadującego z tym województwem;
- 4) wprowadzenie wymogu uzyskania pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz powoływania na to stanowisko, jeżeli:
 - a) organ prowadzący szkołę lub placówkę powołuje na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki osobę niebędącą nauczycielem,

- b) do konkursu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki nie zgłosi się żaden kandydat,
 - c) w uzasadnionych przypadkach organ prowadzący szkołę lub placówkę powierza stanowisko dyrektora szkoły lub placówki na okres krótszy niż pięć lat szkolnych, ale nie krótszy niż jeden rok szkolny;
- 5) wprowadzenie wymogu uzyskania pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w sprawie odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia w przypadkach szczególnie uzasadnionych;
- 6) zmianę zasad dotyczących działania w szkole lub placówce stowarzyszeń i innych organizacji poprzez:
- a) wzmocnienie wpływu rodziców i ich przedstawicieli w radzie rodziców w zakresie współdecydowania o treściach kierowanych do uczniów przez te podmioty oraz w odniesieniu do proponowanych przez nie zajęć w szczególności poprzez nałożenie na dyrektora szkoły lub placówki obowiązku przekazywania rodzicom informacji o zamiarze podjęcia przez dany podmiot działalności w szkole lub placówce (w tym informacji dotyczących programu zajęć dodatkowych oraz dotychczasowej działalności tego podmiotu), a także wprowadzenie konsultacji, które rada rodziców będzie przeprowadzała z rodzicami uczniów w tym zakresie,
 - b) konieczność uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania – specjalistycznej jednostki nadzoru, w przypadku gdy uzgodnione warunki działalności stowarzyszenia lub innej organizacji na terenie szkoły lub placówki będą przewidywały prowadzenie zajęć z uczniami;
- 7) określenie przesłanek umożliwiających likwidację szkoły publicznej;
- 8) modyfikację rozwiązań dotyczących procedury łączenia w zespół szkół lub placówek prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego poprzez wprowadzenie wymogu uzyskania w tym zakresie pozytywnej opinii odpowiednio kuratora oświaty albo ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego;
- 9) umożliwienie tworzenia szkół filialnych podporządkowanych publicznym szkołom artystycznym realizującym wyłącznie kształcenie artystyczne, prowadzonych

przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo jednostkę samorządu terytorialnego;

- 10) wzmocnienie nadzoru nad szkołami niepublicznymi poprzez wprowadzenie możliwości polecenia osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub placówkę umożliwienia wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w tej szkole lub placówce; niezrealizowanie tego polecenia skutkować będzie wykreśleniem wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych.

Niezależnie od powyższego przedmiotowa ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, które mają na celu w szczególności:

- 1) uściślenie sposobu ustalania trzyletniego okresu pracy podlegającego ocenie w sytuacji usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela w pracy trwającej dłużej niż trzy miesiące;
- 2) uelastycznienie zasad ustalania wymiaru dostępności nauczyciela w szkole w określonych przypadkach;
- 3) doprecyzowanie regulacji dotyczącej odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela przez osoby rozpoczynające pracę w szkole nieposiadające przygotowania pedagogicznego;
- 4) wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym w sprawach niecierpiących zwłoki związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie mógł wystąpić do organu prowadzącego szkołę z wnioskiem o zawieszenie nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły w pełnieniu obowiązków przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Ponadto nowelizuje ustawę:

- 1) z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w celu doprecyzowania warunków, jakie powinien spełniać podręcznik do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w klasach IV–VIII;
- 2) z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, tak aby przepisy tej ustawy objęły wszystkie osoby niebędące nauczycielami zatrudnione do prowadzenia zajęć w określonym zakresie w szkole publicznej lub przedszkolu publicznym;
- 3) z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

w celu uregulowania na poziomie ustawy sposobu ustalania wskaźnika zwiększającego, służącego do obliczania wysokości dotacji dla publicznych szkół prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego;

- 4) z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw w celu rozszerzenia regulacji o charakterze przejściowym w zakresie:
 - a) dokonywania oceny pracy nauczycieli,
 - b) skrócenia stażu na stopień nauczyciela mianowanego dla nauczycieli z dziesięcioletnim okresem pracy w szkole,
 - c) ubiegania się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego.

Jednocześnie ustawa przewiduje szereg regulacji przejściowych.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem między innymi przepisów:

- 1) wprowadzających zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela oraz ustawie o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw, które mają wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) dotyczących zasad prowadzenia działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenia i inne organizacje, a także opiniowania arkuszy organizacji publicznych przedszkoli, publicznych szkół i publicznych placówek artystycznych, które mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.;
- 3) dotyczących rekrutacji do szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej i oddziałów przygotowania wojskowego, które mają wejść w życie z dniem 1 września 2023 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Przedmiotowa ustawa stanowi efekt pracy nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, który został wniesiony z inicjatywy Prezydenta RP (druk sejmowy 458) oraz projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, który pochodził z przedłożenia poselskiego (druk sejmowy nr 2710).

Marszałek Sejmu skierowała projekty do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży do pierwszego czytania odpowiednio w dniu 7 lipca 2020 r. i 21 października 2022 r. Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie oraz rozpatrzyła projekty tych ustaw

na posiedzeniu w dniu 25 października 2022 r. uznając projekt poselski za wiodący i wniosła o uchwalenie projektu ustawy w kształcenie zaproponowanym w sprawozdaniu (druk nr 2719).

W odniesieniu do przedłożonych projektów wprowadzone zostały między innymi zmiany w przepisach dotyczących edukacji domowej oraz regulacji mającej na celu zwiększenie wpływu rodziców uczniów na realizowany w szkołach i placówkach proces kształcenia i wychowywania dzieci proponowany przez stowarzyszenia i inne organizacje.

Podczas drugiego czytania, na posiedzeniu Sejmu w dniu 3 listopada 2022 r., został zgłoszony wniosek o odrzucenie projektu ustawy oraz 27 poprawek. Poprawki zmierzały w szczególności do:

- 1) usunięcia regulacji mających na celu wzmocnienie organu sprawującego nadzór pedagogiczny w odniesieniu do powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki;
- 2) usunięcia regulacji, która powoduje, że egzaminy kwalifikacyjne będą przeprowadzane w szkole, której dyrektor zezwolił na spełnianie obowiązku szkolnego albo obowiązku nauki poza szkołą, bądź jej modyfikacji tak, aby egzaminy mogły być przeprowadzane w trybie zdalnym,
- 3) usunięcia regulacji modyfikującej dotychczasowe zasady prowadzenia działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację;
- 4) wprowadzenia regulacji dotyczącej prowadzenia działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację na zasadach określonych w projekcie wniesionym przez Prezydenta RP;
- 5) modyfikacji zakresu upoważnienia do określenia trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli poprzez usunięcie wymogu precyzowania szczegółowych kryteriów dokonywania tej oceny;
- 6) usunięcia regulacji, która powoduje, że niezrealizowanie polecenia umożliwiającego wykonanie czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce niepublicznej, będzie skutkowało wykreśleniem wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych;
- 7) usunięcia przepisu, zgodnie z którym w sprawach niecierpiących zwłoki związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie mógł wystąpić do organu prowadzącego szkołę z wnioskiem o zawieszenie nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły

w pełnieniu obowiązków przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Wniosek o odrzucenie projektu ustawy oraz 26 poprawek nie uzyskały poparcia.

Poparcie uzyskała poprawka, która powoduje, że wymóg uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty albo specjalistycznej jednostki nadzoru nie będzie dotyczył zajęć organizowanych i prowadzonych przez Polski Czerwony Krzyż działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod nadzorem Prezesa Rady Ministrów.

Sejm uchwalił ustawę na 65. posiedzeniu w dniu 4 listopada 2022 r.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 230 posłów, 220 było przeciw, 4 wstrzymało się od głosu.

III. Uwagi ogólne

1. Przedmiotowa ustawa w zdecydowanej większości stanowi powtórzenie regulacji zawartych w ustawie z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, która została odrzucona uchwałą Senatu z dnia 4 lutego 2022 r. Należy również przypomnieć, że Prezydent RP w dniu 2 marca 2022 r. odmówił podpisania tej ustawy i przekazał ją wraz z umotywowanym wnioskiem Sejmowi do ponownego rozpatrzenia. Prace nad ustawą nie zostały zakończone, z uwagi na to że wniosek Prezydenta RP nie został rozpatrzony przez Sejm.

2. W uzasadnieniu dołączonym do projektu ustawy wniesionej z inicjatywy poselskiej znajduje się informacja, że „[w] stosunku do projektu nie przeprowadzono konsultacji. Jednakże zaproponowane zmiany dotyczące wzmocnienia roli kuratora oświaty w podejmowaniu na poziomie lokalnym decyzji w kwestiach dotyczących funkcjonowania jednostek systemu oświaty były ujęte w uchwalonej przez Sejm RP w dniu 13 stycznia 2022 r. ustawie o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz nie niektórych innych ustaw, która była procedowana w trybie przewidzianym przepisami prawa, z zachowaniem wszystkich wymogów, w tym dotyczących konsultacji publicznych”.

Należy jednak zauważyć, że projekt ustawy oprócz powtórzonych regulacji zawartych w ustawie z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw zawiera także nowe rozwiązania, które nie były objęte wspomnianymi konsultacjami.

Zgodnie z art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu w wypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw (bez względu na ich materię), w stosunku do których nie przeprowadzono konsultacji, Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach. W tym przypadku wymóg ten nie został spełniony.

Ponadto zgodnie z art. 36 ust. 6 i 7 Regulaminu Sejmu rozpatrywanie ustaw (uchwał), których przyjęcie może powodować zmiany w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego, obejmuje zasięganie opinii organizacji samorządowych, tworzących stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Organizacje te mają prawo, w ciągu 14 dni od otrzymania projektu ustawy (uchwały), do przedstawienia opinii. Termin ten nie został zagwarantowany, ponieważ poselski projekt ustawy został wniesiony w dniu 20 października 2022 r., a w dniu 25 października 2022 r. Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży przeprowadziła pierwsze czytanie i rozpatrzyła ten projekt.

Należy zauważyć, że naruszenie trybu konsultacji założeń i projektów ustaw może podlegać ocenie Trybunału Konstytucyjnego z uwagi na art. 7 Konstytucji, w myśl którego organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a także z uwagi na, wywodzoną z zasady demokratycznego państwa prawa, zasadę zaufania obywateli do państwa i do stanowionego przez nie prawa.

IV. Uwagi szczegółowe

1. Pozostają aktualne zastrzeżenia podnoszone podczas prac nad ustawą z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw. Uwagi te przede wszystkim odnoszą się do wprowadzanych regulacji, które zmierzają do wzmocnienia roli kuratora oświaty, jako organu administracji rządowej, kosztem ograniczenia samorządności gmin przez wprowadzenie wymogu uzyskania pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny:

- 1) w przypadku powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz powoływania na to stanowisko, jeżeli:
 - a) organ prowadzący szkołę lub placówkę powołuje na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki osobę niebędącą nauczycielem (art. 1 pkt 10),
 - b) do konkursu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki nie zgłosi się żaden kandydat (art. 1 pkt 11 lit. a),

- c) w uzasadnionych przypadkach organ prowadzący szkołę lub placówkę powierza stanowisko dyrektora szkoły lub placówki na okres krótszy niż pięć lat szkolnych, ale nie krótszy niż jeden rok szkolny (art. 1 pkt 11 lit. f);
- 2) w sprawie odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia w przypadkach szczególnie uzasadnionych (art. 1 pkt 12 lit. b).

Przyjęte rozwiązania pozbawiają organ prowadzący szkołę lub placówkę przysługujących mu uprawnień w wyżej wskazanym zakresie. Jednocześnie powodują, że wymóg uzyskania pozytywnej opinii faktycznie oznaczać będzie udzielanie przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zgody na dokonanie określonych działań przez organ prowadzący. Ponadto ustawodawca nie sprecyzował przesłanek określających możliwość wydania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny pozytywnej opinii, co wywołuje obawę, że wydawanie takich opinii może mieć charakter uznaniowy.

W świetle powyższego należy przypomnieć, że zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, które w szczególności obejmują sprawy edukacji publicznej.

Ponadto w myśl art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy między innymi wykonywanie czynności w sprawach dotyczących stosunku pracy w odniesieniu do dyrektora szkoły lub placówki. Natomiast rozwiązania przyjęte w nowelizowanej ustawie powodują, że kurator oświaty otrzyma określone uprawnienia organu prowadzącego bez jednoczesnego przejęcia części jego ustawowych obowiązków wynikających z prawa do zakładania i prowadzenia jednostek systemu oświaty.

Wejście w życie powyższych zmian, poprzez ograniczenie samorządności jednostek samorządu terytorialnego, może skutkować zarzutem naruszenia zasady decentralizacji władzy publicznej wynikającej między innymi z art. 15 i art. 166 Konstytucji, a także zasady pomocniczości określonej w preambule Konstytucji.

„Pojęcie decentralizacji oznacza proces stałego poszerzania uprawnień jednostek władzy publicznej niższego stopnia w drodze przekazywania im zadań, kompetencji oraz niezbędnych środków. Decentralizacja, o której stanowi konstytucja, nie jest jednorazowym przedsięwzięciem organizacyjnym, lecz trwałą cechą kultury politycznej państwa zbudowanej na właściwych rozwiązaniach ustawowych, zgodnych z konstytucyjnymi zasadami ustroju Rzeczypospolitej (...)” jej granice zaś „wyznaczone są

(...) przez konsekwencje ustrojowe zasady, zgodnie z którą Rzeczpospolita jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli, [co] oznacza konieczność utrzymania równowagi między potrzebami i interesami lokalnymi znajdującymi wyraz w kompetencjach przyznaných społecznościom lokalnym a potrzebami i interesami o charakterze ponadlokalnym (...) Pojęcie decentralizacji (...) jest pojęciem wielowymiarowym, obejmującym z jednej strony zakaz skupiania władzy, z drugiej zaś nakaz poszukiwania najbardziej efektywnych rozwiązań strukturalnych” (wyrok z 18 lutego 2003 r., K 24/02). Dla istnienia struktury zdecentralizowanej w ustroju terenowym istotne jest więc, aby kompetencje organów terenowych były oparte na powszechnie obowiązujących przepisach prawa (...) Kompetencje te powinny być również kompetencjami o szerokim zakresie – nie mogą one stanowić jedynie marginesu funkcji publicznych wykonywanych na obszarach jednostek podziału terytorialnego (...) Równie ważna jest samodzielność podejmowania tych kompetencji i rozstrzygania o kształcie ich realizacji, ustalona przynajmniej jako generalna zasada w funkcjonowaniu władz terenowych. Rozstrzygnięcia te powinny być podejmowane we własnym imieniu tych władz i na ich własną odpowiedzialność prawną. Rozstrzygnięcia te mogą być np. zaskarżane do sądu jako rozstrzygnięcia danego organu, a nie rozstrzygnięcia podjęte „w imieniu” innego podmiotu (organu centralnego). (...). Idea decentralizacji jest bardzo bliska idei demokracji (art. 2 i art. 4 konstytucji), jeśli nie jest wręcz konieczną jej konsekwencją. W strukturach zdecentralizowanych bowiem znacznie łatwiej jest zaspokajać różnorakie potrzeby obywateli, a z drugiej strony w takich właśnie strukturach obywatelom jest znacznie łatwiej wywierać wpływ na funkcjonowanie organów „władzy publicznej”. Idea ta jest również bliska idei – przywołanej we wstępie do konstytucji – subsydiarności (pomocniczości), wymagającej umiejscowienia rozmaitych gestorów władzy publicznej możliwie blisko tych spraw publicznych (i tym samym obywateli), którymi mają zarządzać.”¹⁾

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że rozwiązania w zakresie zwiększenia uprawnień kuratora oświaty powodują, że organ, którego zadaniem jest sprawowanie nadzoru pedagogicznego, stanie się także organem nadzoru nad samorządem terytorialnym.

Rozwiązania te pozostają w sprzeczności z art. 171 Konstytucji, który stanowi, że działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności.

¹⁾ P. Sarnecki [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom I, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 15.

Jednoznacznie wskazuje organy nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego, którymi są Prezes Rady Ministrów i wojewodowie, a w zakresie spraw finansowych regionalne izby obrachunkowe. Ponadto wskazuje, że Sejm, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może rozwiązać organ stanowiący samorządu terytorialnego, jeżeli organ ten rażąco narusza Konstytucję lub ustawy.

W związku z powyższym wydaje się zasadnym rozważenie przyjęcia poprawek mających na celu usunięcie regulacji ograniczających samodzielność organu prowadzącego szkołę lub placówkę w odniesieniu do powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz powoływania na to stanowisko w określonych przypadkach przez wprowadzenie wymogu uzyskania pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w tym zakresie.

Propozycja poprawek:

- 1) w art. 1:
 - a) skreśla się pkt 10,
 - b) w pkt 11 skreśla się lit. a, b i f,
 - c) w pkt 12 skreśla się lit. b;
- 2) skreśla się art. 10 i art. 11;

2. W myśl art. 86 ustawy – Prawo oświatowe w szkole i placówce mogą działać stowarzyszenia i inne organizacje, a w szczególności organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki. Wyjątkiem są partie i organizacje polityczne. Podjęcie działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców.

Przedmiotowa ustawa wprowadza zmianę w powyższej regulacji, która między innymi uzależnienia możliwość prowadzenia przez stowarzyszenie lub inną organizację zajęć z uczniami na terenie szkoły lub placówki od uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty (art. 1 pkt 16, art. 86 ust. 2g). Wprowadza też długotrwałą procedurę samego występowania o taką decyzję do kuratora oświaty (co najmniej 2 miesiące przed rozpoczęciem zajęć dyrektor szkoły lub placówki przekazuje kuratorowi oświaty nie tylko program zajęć ale też

materiały wykorzystywane do realizacji programu zajęć, już zaopiniowane pozytywnie przez radę szkoły lub placówki i radę rodziców).

Przyjęta regulacja powierza podjęcie zasadniczej decyzji w powyższym zakresie organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny, który może nie wyrazić zgody na prowadzenie zajęć nawet w przypadku pozytywnej decyzji dyrektora, rady szkoły i rady rodziców, a tym samym narusza samodzielność szkół w zakresie prowadzonej przez nie działalności wychowawczej, dydaktycznej, opiekuńczej i innowacyjnej. W tym zakresie do tej regulacji pozostają aktualne uwagi zawarte w pkt 1 opinii.

Ponadto przepis ten może budzić zastrzeżenia w odniesieniu do możliwości naruszenia, zawartego w art. 48 Konstytucji, prawa rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem.

Ustawa pozornie zwiększa możliwość współdecydowania rodziców o rodzaju, treści oraz sposobie prowadzenia zajęć dodatkowych przez stowarzyszenia i inne organizacje w szkołach lub placówkach, do których uczęszczają ich dzieci, poprzez wprowadzenie konieczności przeprowadzenia przez radę rodziców konsultacji z rodzicami przed wydaniem opinii wymaganej przed wyrażeniem przez dyrektora szkoły lub placówki zgody na rozpoczęcie działalności przez stowarzyszenie lub inną organizację, ponieważ to od pozytywnej decyzji kuratora oświaty będzie ostatecznie zależało czy tego rodzaju działalność, będzie mogła być podjęta.

Z uwagi na powyższe wydaje się zasadnym rozważenie przyjęcia poprawek mających na celu usunięcie tej regulacji.

Propozycja poprawek:

- 1) w art. 1 skreśla się pkt 14, 15 i 16;
- 2) skreśla się art. 12;
- 3) w art. 21 w pkt 2 wyrazy „art. 1 pkt 14–16, 22 i 25 oraz art. 12” zastępuje się wyrazami „art. 1 pkt 22 i 25”.

Danuta Drypa

Główny legislator